

Uchwała SO-7/0954/50/2024

Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu
z dnia 8 kwietnia 2024 r.

w sprawie wyrażenia opinii o przedłożonym sprawozdaniu z wykonania budżetu Miasta i Gminy
Września za rok 2023 wraz z informacją o stanie mienia

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, wyznaczony zarządzeniem Nr 16/2023 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 4 września 2023 r., w osobach:

Przewodnicząca: Anna Krzysińska

Członkowie: Renata Konowalek

Zofia Ligocka

działając na podstawie art. 13 pkt 5 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) w związku z art. 267 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 późn. zm.), wyraża o przedłożonym przez p.o. Burmistrza Miasta i Gminy Września sprawozdaniu z wykonania budżetu za rok 2023 wraz z informacją o stanie mienia

o p i n i ě p o z y t y w n ą

U z a s a d n i e n i e

Przedmiotem badania stanowiącym podstawę do wydania niniejszej opinii było sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta i Gminy Września za rok 2023 przedłożone tut. Izbie w dniu 28 marca 2024 r. Skład Orzekający zapoznał się także z uchwałą budżetową uchwaloną w niepełnej szczegółowości i jej zmianami oraz ze sprawozdaniami budżetowymi.

I. 1. Przedłożone sprawozdanie zawiera część opisową i tabelaryczną. W części opisowej przedstawiono realizację: dochodów i wydatków, dotacji, przychodów i rozchodów budżetu, rachunków dochodów jednostek oświatowych, zobowiązania i należności budżetu.

W części tabelarycznej przedstawiono m.in.:

- dochody i wydatki w szczególności określonej zgodnie z uchwałą budżetową,
- dotacje i wydatki na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami,
- wykonanie wydatków majątkowych,
- zestawienia dotacji udzielonych z budżetu Gminy,
- zestawienie dochodów jednostek oświatowych gromadzonych na wyodrębnionych rachunkach bankowych i wydatków nimi finansowanych.

Szczegółowość sprawozdania odpowiada szczegółowości uchwalonego budżetu.

W części opisowej sprawozdania zamieszczono informacje o zakresie rzeczowym realizowanych zadań majątkowych sfinansowanych z budżetu 2023 roku oraz wskazano przyczyny niższej niż planowano realizacji wydatków inwestycyjnych.

W sprawozdaniu odniesiono się również do poniesionych z budżetu gminy wydatków na zapłacenie odsetek oraz wypłatę kar i odszkodowań.

2. Opiniowane sprawozdanie zawiera informacje o zmianach w planie wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, dokonanych w trakcie roku budżetowego, a także zawiera dane o realizacji przedsięwzięć wieloletnich, a zatem spełniono wymóg wynikający z przepisu art. 269 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

II. 1. Na podstawie przeprowadzonego badania Skład Orzekający ustalił, że budżet Gminy Września za 2023 rok został wykonany deficytem w wysokości 14.313.936,40 zł (przy planowanym deficycie w kwocie 68.088.761,05 zł), bowiem:

- a) dochody wykonano w wysokości 277.531.901,99 zł, co stanowi 97,16 % planu, z tego:
 - dochody bieżące wykonano w wysokości 256.899.423,37 zł,
 - dochody majątkowe wykonano w wysokości 20.632.478,62 zł,
- b) wydatki wykonano w wysokości 291.845.838,39 zł, co stanowi 82,50% planu, z tego:
 - wydatki bieżące wykonano w wysokości 235.013.022,31 zł,
 - wydatki majątkowe wykonano w wysokości 56.832.816,08 zł.

Z powyższego wynika, że wykonane dochody bieżące są wyższe od wykonanych wydatków bieżących o kwotę 21.886.401,06 zł, czym spełniono wymogi art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

2. Przychody budżetu w roku sprawozdawczym wyniosły łącznie 72.088.761,05 zł, w tym: przychody z tytułu niewykorzystanych środków pieniężnych, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w kwocie 13.111.930,70 zł, nadwyżka z lat ubiegłych, pomniejszona o niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w kwocie 19.976.830,35 zł oraz wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w kwocie 39.000.000,00 zł. Rozchody budżetu z tytułu wykupu obligacji wykonano w wysokości 4.000.000,00 zł co stanowi 100 % kwoty zaplanowanej w budżecie. Dane te potwierdza sprawozdanie Rb-NDS o nadwyżce/deficycie za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2023.
3. Analiza porównawcza prezentowanych danych w sprawozdaniu z wykonania budżetu z kwotami planowanymi w budżecie na 2023 rok oraz danymi zawartymi w przedłożonych sprawozdaniach budżetowych wykazała zgodność kwot planowanych i wykonanych w dokumentach przedłożonych tut. Izbie.
4. Na podstawie sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2023 ustalono, że na koniec okresu sprawozdawczego Gmina nie posiada zobowiązań wymagalnych związanych

z realizacją wydatków budżetu, a zobowiązania niewymagalne z tego tytułu stanowią kwotę 7.206.748,02 zł.

5. Na podstawie sprawozdania Rb-Z „Kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji” wynika, że zadłużenie Gminy Września wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku wynosiło 35.001.032,80 zł, co stanowiło 12,61% zrealizowanych dochodów budżetu, w tym wymagalne zobowiązania w kwocie 1.032,80 zł. W sprawozdaniu zawarto informacje, że zobowiązania wymagalne stanowią nie zwrócone w terminie kaucje.
6. W sprawozdaniu poinformowano o dochodach uzyskanych na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska oraz wydatkach poniesionych na zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, które przeznaczono na utrzymanie zieleni w Gminie.
7. W sprawozdaniu podano informacje o dochodach uzyskanych z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi (rozdz. 90002) w wysokości 17.368.024,20 zł, na które składają się wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi (§ 0490) w wysokości 17.208.231,99 zł, powiększone o dochody uboczne, tj. odsetki od zaległości (§ 0910) w wysokości 63.605,05 zł, wpływy z tytułu zwrotu kosztu upomnień i kosztów postępowania egzekucyjnego (§ 0640) w wysokości 81.058,54 zł, wpływy z różnych dochodów (§ 0970) w wysokości 15.000,00 zł oraz wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego (§ 0630) w wysokości 128,62 zł, natomiast wykonane wydatki związane z obsługą systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w rozdz. 90002 stanowiły łącznie 16.449.0944,53 zł.

Zatem z opiniowanego sprawozdania wynika, że uzyskane w roku budżetowym dochody z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w pełni pokrywają wykonane wydatki związane z finansowaniem funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi (o którym mowa w art. 6r ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu porządku i czystości w gminach /Dz. U. z 2024 r. poz.399/).

Należy zauważyć, że zaległości z tytułu nie wpłaconych w terminie opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły na koniec 2023 roku 1.044.481,78 zł, a zobowiązania niewymagalne związane z gospodarką odpadami 213.685,93 zł i dotyczą dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi oraz zakupu usług.

W sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu ujęto informacje o wysokości zrealizowanych w danym roku dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatków poniesionych na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi z wyszczególnieniem kosztów, o których mowa w art. 6r ust. 2 – 2c ustawy z dnia 13 września 1991 roku o utrzymaniu porządku i czystości w gminach wraz z objaśnieniami.

8. Z danych zamieszczonych w opiniowanym sprawozdaniu wynika, iż wpłaty na izby rolnicze /§2850/ wynosiły 33.836,20 zł, co stanowiło 1,98% wpływów z podatku rolnego, a

stosownie do przepisu art. 35 ust. 1 pkt 1 i ust. 2-3 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych (j.t. Dz. U. z 2022 r. poz. 183) Gmina winna odprowadzić na rachunek bankowy właściwej Izby 2% wpływów z podatku rolnego w terminie 21 dni od dnia, w którym upływa termin płatności danej raty podatku rolnego. Ze sprawozdania Rb-28S wynika, że na koniec 2023 r. nie powstało zobowiązanie z tytułu wpłat na rzecz izb rolniczych.

9. Z części opisowej sprawozdania wynika, że dziale 851 /Ochrona zdrowia/ rozdz. 85154 /Przeciwdziałanie alkoholizmowi/ § 6050 /Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych/ poniesiono wydatki na realizację zadania pn. „Budowa obiektów sportowo - rekreacyjnych” w kwocie 1.382.120,09 zł. Na stronie 68 sprawozdania poinformowano, że zadanie to realizowano w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. W opisie zadania wskazano, iż powstał m.in. plac zabaw przy ul. Platynowej we Wrześni, plac zabaw i siłownia zewnętrzna przy ul. Księżycowej we Wrześni, plac zabaw w Goniczkach, a także dofinansowano wielofunkcyjne boisko przy ul. Batorego oraz bieżnię przy SSP nr 1.

Skład Orzekający zauważa, że zgodnie ze pismem Dyrektora Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom z dnia 12 marca 2024 r. znak: ZDP.KŁ.44.2.2024 dotyczącego „Rekomendacji do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na 2024 rok” dochody pochodzące zarówno z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z opłaty od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml mają być wydatkowane tylko i wyłącznie na cele ustawowe. W opinii KCPU wydatki na finansowanie placów zabawa środkami z wpływów z opłat z tytułu obrotu hurtowego napojami alkoholowymi w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml wykracza poza obszar wskazany w art. 9³ ust. 4 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Stanowisko to znajduje odzwierciedlenie w wynikach kontroli NIK (sytn. LPO – 4101-20-02/2012 P/12/165), która zakwestionowała finansowanie budowy i utrzymania boisk sportowych czy naprawy ogrodzenia ogólnie dostępnego placu zabaw dla dzieci, uznając działania takie za niezgodne z zakresem przedmiotowym działań wskazanych w art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

W wyroku z dnia 26 kwietnia 2016 r., sygn. akt II GSK 2514/14 Naczelny Sąd Administracyjny wskazał, że cyt. „*W ocenie Naczelnego Sądu Administracyjnego rację ma skarżący kasacyjnie organ, iż wskazane wyżej m.in. budowa boisk i remont obiektów sportowych nie stanowi realizacji zadania polegającego na prowadzeniu działalności informacyjnej i edukacyjnej, w tym prowadzeniu zajęć pozalekcyjnych (art. 4¹ ust. 1 pkt 3 ustawy). Zadanie gminy polegające na budowie i remoncie oraz utrzymaniu obiektów sportowych winno być przez gminę realizowane w ramach wypełnienia zadania nałożonego na gminę przez art. 7 ust. 1 pkt 10 ustawy o samorządzie gminnym, czyli poprzez zaspakajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie kultury fizycznej,*

której definicję zawiera art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. Nr 127, poz. 857 ze zm.), stanowiąc, iż przez pojęcie "kultury fizycznej należy rozumieć "sport wraz z wychowaniem fizycznym i rehabilitacją ruchową."

10. Informacja o stanie mienia komunalnego zawiera dane wymagane przepisem art.267 ust 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych. Wykaz mienia zawiera dane o stanie majątku jaki posiada gmina w poszczególnych grupach rodzajowych, jego wartość i zmiany w stanie mienia jakie nastąpiły w okresie sprawozdawczym oraz dochody z mienia uzyskane w 2023 roku. Informacja zawiera dane o posiadanych udziałach w spółkach prawa handlowego oraz o majątku w inwestycjach rozpoczętych w szczególowości zadań z podaniem ich wartości.

Przewodnicząca
Składu Orzekającego

Anna Krzywińska

Pouczenie: Od opinii zawartej w niniejszej uchwale służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszej uchwały.